

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
27.01.2023

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Yapılan yasal düzenlemeler neticesinde “gizli tanıklık” kurumu işlerlik kazanmış ve mahkemelerce de sıklıkla başvurulana yol olagelmıştır. Bu yol ile mahkemeler, taraflara kapalı bir yargılama yapmak suretiyle tanıkların her iki tarafça sorgulanma olanağını kaldırmak suretiyle silahların eşitliği ilkesine aykırı bir şekilde beyan ve delil elde etmektedirler.

Gizli tanıklıkta, sanık ve avukatının yokluğunda verilen ifade; sanığın aleyhine olup bu sebeple, görmediği, beyanlarını duymadığı ve belki hiç tanımadığı bir tanığın sanık ve avukatından gizlenmesinin ölçütü, bu tanığın bilgisi, görgüsü, sanıkla ilişkisi, husumetinin olup olmadığı, kişilik özellikleri ve durumu itibarıyla ne derece güvenilir olduğu incelenip araştırılmak suretiyle tespit edilmelidir. Ancak ne yazık ki son derece hassas bu mevzuu maddi gerçeğe ulaşma kaygısını dahi aşacak biçimde ve hakkaniyet ölçeğinden ziyade siyasi saikler doğrultusunda verilen gayri hukuki kararlara hizmet etmektedir.

Yukarda da dile getirdiğimiz üzere, “gizli tanığın gizlenmesi” üzerine kurulu bir sistemde maddi hakikate ulaşmaktan ziyade, “arzu edilen maddi hakikate” ulaşma yolunun tercih edildiği davaların Kobani Savası, HDP kapatma davası gibi tüm ülke halklarını ilgilendiren davalar olduğu bilinmektedir.

Daha evvel takma isimlerle ifade veren gizli tanıkların şifre şeklinde kodlamalardan müteşekkil isimlerle ifade vermesi hususu, gizli tanıklık kurumunun maddi hakikate ulaşılma noktasında yargılamaya hizmet etmediği yönünde ciddi şüphe uyandırmaktadır. CV23TV4Y45UP78 şeklinde kodlanan gizli tanığın Halkların Demokratik Partisi'nin Anayasa Mahkemesi'ndeki davasına müdahil olması son derece çarpıcı bir örnektir. 31 Aralık günü ifade vermek üzere mahkemeye gelen CV23TV4Y45UP78; tutuklu gazeteciler

dosyasında beyan vermek üzere gelmiş olduğu halde, o dava ile ilintisi olmadığı halde “..basın yapılanmasıyla ilgili HDP isimli siyasi parti içinde mali komitede faaliyet yürüten şahıslar hakkında bilgi vermek istiyorum.” demek suretiyle Partimizin hazine yardımına konulan blokaj kararına dair delil yaratmıştır. Gizli tanık ifadesinde *partinin mali yapısını gerçeğe aykırı bir şekilde ve tam da Yargıtay CBS'nin ihtiyacı olan deliller doğrultusunda beyanlarda bulunmuştur*. Tanık, açıkça gazeteciler ile ilgili dava kapsamında beyan vereceğini ifade etmesinin ardından Partinin mali yapısına dair ifade vermiş olup bu hususun Yargıtay CBS'nin talep edeceği bir anlatıma denk gelmesi son derece çarpıcı olmuştur. Özcesi gizli tanık tarafından ifade edilen hususların HDP kapatma davası ile ilgili olduğu ve davaya dair Yargıtay CBS'nin mali blokaj talebi ile hemzamanlı olması dikkat çekicidir.

Bilindiği üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı 13 Aralık 2022'de Anayasa Mahkemesine dilekçe sunarak HDP'nin hazine yardımı bulunan hesapların bloke edilmesini talep etmiş; 29 Aralık 2022 günü Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından beş gün içinde somut gerekçelerini sunmasını istemiştir. Bu esnada tüm kurumların kapalı olduğu tatil günü olan 31 Aralık 2022 günü CV23TV4Y45UP78 adlı gizli tanık derhal tutuklu gazeteciler dosyasına ifade vermek üzere mahkemede hazır bulunmuş ancak her nasılsa bu dosyadaki tanıklığı yerine HDP kapatma davasına dair tanıklık etmiştir. Bu tanıklığın hemen akabinde yani 2 Ocak 2023 günü mahkeme emniyetten belge istemiş, emniyet birimleri de aynı gün 100 sayfalık belgeyi tedarik ederek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiş, Yargıtay CBS 3 Ocak günü ilgili belgeyi AYM'ye göndermiş ve belgeler aynı gün raportöre sunulmuştur. 5 ocak 2023 günü de HDP'nin alacağı mali yardıma tedbir konulması kararı çıkmıştır. Gizli tanığın ortaya çıkması, ifade vermesi, belgelerin toplanarak AYM'ye gönderilmesi arasındaki süreç ve zamanlama gizli tanıklık müessesinin amacını sorgulatmış ve bu kurumun amacına dair soru işaretlerini artırmıştır.

Bu bağlamda;

- 1-) CV23TV4Y45UP78 adlı gizli tanık kimdir?
- 2-) Bu gizli tanık neden tam da AYM'nin Yargıtay CBS'den delil talep ettiği 29 Aralık sonrasında ortaya çıkmıştır?
- 3-) Gizli tanığın ifadesi neden derhal Yargıtay CBS'ye gönderilmiştir? Bu konuda mahkemeye bir talimat verilmiş midir? Talimat kim tarafından verilmiştir? Bakanlığınızın dahli var mıdır?
- 4-) Gizli tanığın bulunması yönünde bir talimat söz konusu mudur? Bu talimat nereden gelmiştir?
- 5-) CV23TV4Y45UP78 adlı gizli tanık tutuklu gazeteciler dosyası için gelmiş olup neden HDP hakkında tanıklık edeceğini söylediği halde beyanı alınmıştır?
- 6-) Gizli tanıklar her istenilen konuda ifade verebilmekte midir?
- 7-) Gizli tanıklar ifade vereceği dosya dışındaki dosyalar hakkında tanıklık edebilir mi? Neden vereceği ifadeye dair dosyaya yönlendirme yapılmak yerine ifadesi alınmıştır?
- 8-) Gizli tanık neden tatil gününü ve yılın son gününü tercih etmiştir?

9-) CV23TV4Y45UP78 adlı tanığın beyanı Partimiz hakkında verilecek olan tedbir kararına gerekçe yaratmak için mi alınmıştır?

10-) AYM'nin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talebi doğrultusunda karar verebilmesi için mi bu tanığın ifadesi alınmıştır?

11-) "Gizli tanıklık" uygulamasının taraflara kapalı bir yargılama ile yapılıyor olması savunma hakkını zedelememiş midir?

12-) Emniyet birimleri belgelerin talep edildiği gün evrakları nasıl temin edebilmiştir? Evrakların hazır bekletildiğine dair şüphe ve iddialar doğrultusunda belgeler daha önceden hazır mıydı?

13-) Yargıtay CBS'nin AYM'ye daha evvel hazine yardımına tedbir başvurusunun reddedildiği nazara alınarak, bu başvurunun kabulü için tanık nasıl bulunmuştur? Tutuklu gazeteciler dosyası için tanıklık etmek üzere gelen gizli tanık HDP'nin mali yapısına dair beyanda bulunacağını daha evvelden biliyor muydu? Tanığın bu bilgilere nasıl eriştiği biliniyor mu?

14-) "Gizli tanıklık" kurumu Anayasa'nın 36. Md. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Md. ile güvence altına alınan adil yargılanma ilkesine aykırı değil mi?

15-) CV23TV4Y45UP78 adlı tanığın davanın diğer taraflarınca dinlenme ve sorgulanma olanağı olmayışı yargılamanın adillliğini zedelememiş midir?

16-) "Gizli tanıklık" kurumu mahkemelerin maddi gerçeğe ulaşmalarına mı yoksa arzu edilen gerçeğe ulaşılmasına mı hizmet ediyor?

17-) Mahkemeler, tanığın bildiklerini doğru ve eksiksiz anlatıp anlatmadığını denetleme olanağına sahip mi? CV23TV4Y45UP78 adlı tanığın ifadelerinin doğruluğu denetlenmiş midir?

18-) Gizli tanıklık düzenlemesine göre; hâkim yahut mahkeme başkanının sadece sanığa yüklenen suça ilişkin kısımları tutanağa geçirecek olmasından bahisle tutanağa geçirilmeyen beyanların isnadın ispatında kullanılamayacağı kuralı neden burada uygulanmamıştır? Yani neden dosya sanıklarına yüklenen suç ve isnatlar yerine HDP kapatma davasına konu ifadeler tutanağa geçirilmiştir?

19-) İspat faaliyetinin psikolojik dinamikleri dikkate alındığında, aleniyeti kısmen ortadan kaldıran ve kapalı yargılama getiren bu düzenlemenin tarafların katılımına imkân vermeyecek şekilde mahkemeyi etkilemeye elverişli olması hakkaniyete aykırı değil mi? Bu aykırılığın halkların seçme hakkına yönelik bir davada uygulanma amacı nedir?